

I

(Законодавчі акти)

РЕГЛАМЕНТИ

**РЕГЛАМЕНТ (ЄС) № 1227/2011 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ
від 25 жовтня 2011 року
про доброчесність та прозорість оптових енергетичних ринків**

(Текст з актуальністю для ЄЄП)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ І РАДА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Беручи до уваги Договір про функціонування
Європейського Союзу та, зокрема, його
частину 2 статті 194,

Беручи до уваги пропозицію від Європейської
Комісії,

Після передачі проекту законодавчого акта до
національних парламентів,

Беручи до уваги висновок Європейського
економічно-соціального комітету⁽¹⁾,

Після консультацій із Комітетом регіонів
Європейського Союзу,

Діючи згідно зі звичайною законодавчою
процедурою⁽²⁾,

Оскільки:

(1) Важливо забезпечити, щоб споживачі та інші учасники ринку могли мати впевненість у доброчесності ринків електроенергії та газу, щоб ціни, встановлені на оптових енергетичних ринках, відображали справедливу та конкурентну взаємодію між пропозицією та попитом, та щоб не можна було витягнути жодного зиску зі зловживання на ринку.

(2) Метою підвищення доброчесності та прозорості оптових енергетичних ринків мало б бути плекання відкритої та справедливої конкуренції на оптових енергетичних ринках на користь кінцевих споживачів енергії.

(3) Поради від Комітету європейських регуляторів цінних паперів та Групи європейських регуляторів ринків електроенергії та природного газу підтвердили, що сфера дії існуючого законодавства могла б неналежним чином звертатися до питання доброчесності ринків електроенергії та газу, і рекомендували розгляд належної законодавчої рамки, спеціально пристосованої до енергетичного сектору, яка б запобігала зловживанням на ринку та враховувала специфічні для сектору умови, які не охоплені іншими директивами та регламентами.

(4) Оптові енергетичні ринки стають дедалі більш взаємопов'язаними по всьому Союзу. Зловживання на ринку в одній державі-члені часто впливає не лише на оптові ціни на електроенергію та природний газ крізь національні кордони, але й на роздрібні ціни для споживачів та мікропідприємств. Тому турбота про забезпечення доброчесності ринків не

⁽¹⁾ Офіційний вісник, С 132, 03.05.2011, с. 108.

⁽²⁾ Позиція Європейського Парламенту від 14 вересня 2011 року (ще не опублікована в Офіційному віснику) та Рішення Ради від 10 жовтня 2011 року.

може бути справою лише окремих держав-членів. Міцний транскордонний моніторинг ринків є суттєвим для завершення формування повністю функціонуючого, взаємоз'єданого та інтегрованого внутрішнього ринку енергії.

- (5) Оптові енергетичні ринки охоплюють разом і товарні ринки, і ринки деривативів, які мають життєво важливе значення для енергетичних та фінансових ринків, а формування цін в обох секторах є взаємопов'язаним. Вони включають, серед іншого, регульовані ринки, багатосторонні торговельні майданчики, позабіржові (ОТС) операції (транзакції) та двосторонні договори, вчинені напряду або через брокерів.
- (6) До теперішнього часу, практики моніторингу енергетичних ринків були специфічними для держави-члена та сектору. Залежно від загальної ринкової рамки та регуляторної ситуації, це може призводити до того, що торговельна діяльність підпадатиме під множинні юрисдикції, з моніторингом, що здійснюватиметься кількома різними органами, можливо, розташованими в різних державах-членах. Це може призвести до відсутності ясності щодо того, де залишається відповідальність, і навіть до ситуації, де такого моніторингу не існує.
- (7) Поведінка, яка підриває доброчесність енергетичного ринку, наразі не є чітко забороненою на деяких найважливіших енергетичних ринках. Для того, щоб захистити кінцевих споживачів і гарантувати доступні ціни на енергію для громадян Європи, важливо заборонити таку поведінку.
- (8) Торгівля деривативами, які можуть бути виконані або у фізичній, або у фінансовій формі, та торгівля товарами використовуються разом на оптових енергетичних ринках. Тому важливо, щоб означення інсайдерської торгівлі та маніпулювання ринком, які становлять зловживання на ринку, були сумісними поміж ринків деривативів і товарних

ринків. Цей Регламент мав би в принципі застосовуватися до всіх укладених операцій (транзакцій), але водночас мав би враховувати специфічні характеристики оптових енергетичних ринків.

- (9) Роздрібні договори, які охоплюють постачання електроенергії або природного газу кінцевим споживачам, не є сприйнятливими до маніпулювання ринком у такий самий спосіб, як оптові договори, які легко купуються і продаються. Тим не менш, рішення щодо споживання найбільших користувачів енергії можуть також впливати на ціни на оптових енергетичних ринках, з ефектами крізь національні кордони. Тому доцільно враховувати договори постачання таких великих користувачів в контексті забезпечення доброчесності оптових енергетичних ринків.
- (10) Беручи до уваги результати обстеження, викладені в Повідомленні Комісії від 21 грудня 2010 року під назвою «На шляху до посиленої рамки нагляду за ринком для Схеми торгівлі викидами ЄС», Комісія мала б розглянути можливість висунування законодавчої пропозиції щодо усунення виявлених недоліків у прозорості, доброчесності та нагляді за європейським вуглецевим ринком протягом належної часової рамки.
- (11) Регламент (ЄС) № 714/2009 Європейського Парламенту і Ради від 13 липня 2009 року про умови доступу до мережі для транскордонних обмінів електроенергією⁽¹⁾ та Регламент (ЄС) № 715/2009 Європейського Парламенту і Ради від 13 липня 2009 року про умови доступу до мереж передачі природного газу⁽²⁾ визнають, що рівний доступ до інформації про фізичний стан та ефективність системи є необхідним для того, щоб дати змогу усім учасникам ринку оцінювати загальну ситуацію з попитом і пропозицією та розпізнавати причини для коливань оптової ціни.
- (12) Використання або спроби використання інсайдерської інформації для торгівлі чи то від власного імені, чи то від імені третьої

⁽¹⁾ Офіційний вісник, L 211, 14.08.2009, с. 15.

⁽²⁾ Офіційний вісник, L 211, 14.08.2009, с. 36.

сторони мали б бути чітко заборонені. Використання інсайдерської інформації може також полягати в торгівлі оптовими енергетичними продуктами особами, яким відомо, або мало б бути відомо, що інформація, якою вони володіють, є інсайдерською інформацією. Інформація стосовно власних планів та стратегій учасника ринку щодо торгівлі не мала б вважатися інсайдерською інформацією. Інформація, яка повинна бути оприлюдненою відповідно до Регламенту (ЄС) № 714/2009 або (ЄС) № 715/2009, включно з настановами та мережевими кодексами, прийнятими відповідно до цих регламентів, може слугувати, якщо вона є інформацією, чутливою до цін, основою рішень учасників ринку щодо вступу в операції (транзакції) з оптовими енергетичними продуктами, а отже, могла б становити інсайдерську інформацію, доки вона не буде оприлюднена.

- (13) Маніпулювання на оптових енергетичних ринках містить в собі дії, вчинені особами, які штучно спричиняють перебування цін на рівні, не виправданому ринковими силами пропозиції та попиту, включно з фактичною доступністю потужності виробництва (видобутку), зберігання або пропускну здатності транспортування, та попитом. Форми маніпулювання ринком включають: розміщення та відкликання фальшивих (хибних) заявок; поширення фальшивої (хибної) або оманливої інформації чи чуток через засоби масової інформації, в тому числі інтернет, або будь-якими іншими засобами; навмисне надання фальшивої (хибної) інформації підприємствам, які надають оцінки цін або ринкові звіти, з ефектом введення в оману учасників ринку, які діють на основі таких оцінок цін або ринкових звітів; та навмисне створення враження про те, що доступність потужності генерації електроенергії, або доступність природного газу, або доступність пропускну здатності передачі є іншою, ніж потужність, що є фактично технічно доступною, у тих випадках, де така інформація впливає або, ймовірно,

вплине на ціну оптових енергетичних продуктів. Маніпулювання та його ефект можуть траплятися крізь кордони, між ринками електроенергії та газу, і крізь фінансові та товарні ринки, включно з ринками квот на викиди.

- (14) Приклади маніпулювання ринком та спроб маніпулювати ринком включають: поведінку особи, або осіб, що діють у співпраці, з метою закріплення вирішальної позиції щодо пропозиції оптового енергетичного продукту, або попиту на нього, яка має, або могла б мати, ефектом фіксування, прямо чи опосередковано, цін або створення інших несправедливих умов торгівлі; та пропонування, купівля або продаж оптових енергетичних продуктів з метою, наміром або ефектом введення в оману учасників ринку, які діють на основі референтних цін. Проте, прийняті ринкові практики, такі як ті, що застосовуються у сфері фінансових послуг, які наразі визначені частиною 5 статті 1 Директиви 2003/6/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 28 січня 2003 року про інсайдерські операції та маніпулювання ринком (зловживання на ринку)⁽¹⁾ та які можуть бути адаптовані у разі, якщо до зазначеної Директиви вноситимуться зміни, могли б бути законним способом для учасників ринку закріпити вигідну ціну на оптовий енергетичний продукт.
- (15) Розкриття інсайдерської інформації стосовно оптового енергетичного продукту журналістами, що діють у межах своєї професійної компетенції, мало б оцінюватися з урахуванням правил, що регулюють їхню професію, та правил, що регулюють свободу преси, хіба що такі особи здобувають, прямо чи опосередковано, переваги або прибутків від поширення інформації, про яку йдеться, або коли розкриття здійснюється з наміром ввести ринок в оману щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни.
- (16) У міру розвитку фінансових ринків, концепції зловживання на ринку, що

⁽¹⁾ Офіційний вісник, L 96, 12.04.2003, с. 16.

застосовуються до таких ринків, будуть адаптуватися. Тому, з метою забезпечення необхідної гнучкості для швидкого реагування на такі зміни, повноваження приймати акти відповідно до статті 290 Договору про функціонування Європейського Союзу мали б бути делеговані Комісії в частині технічного оновлення означень інсайдерської інформації та маніпулювання ринком з метою забезпечення взаємоузгодженості з іншим відповідним законодавством Союзу у сферах фінансових послуг та енергії. Особливо важливо, щоб Комісія проводила належні консультації у ході своєї підготовчої роботи, в тому числі на рівні експертів. Комісія мала б, під час підготовки та розробки делегованих актів, забезпечити одночасну, своєчасну та належну передачу відповідних документів до Європейського Парламенту і Ради.

- (17) Ефективний моніторинг ринку на рівні Союзу є життєво важливим для виявлення та стримування зловживань на ринку на оптових енергетичних ринках. Агентство з питань співробітництва енергетичних регуляторів, створене Регламентом (ЄС) № 713/2009 Європейського Парламенту і Ради⁽¹⁾ («Агентство») найкраще підходить для проведення такого моніторингу, оскільки воно має разом і загальноєвропейське бачення ринків електроенергії та газу, і необхідні експертні знання щодо функціонування ринків та систем електроенергії та газу в Союзі. Національні регуляторні органи, які мають комплексне уявлення про розвиток подій на енергетичних ринках у своїй країні-члені, мали б відігравати важливу роль у забезпеченні ефективного моніторингу ринку на національному рівні. Тому, тісна співпраця та координація між Агентством та національними органами є необхідною для забезпечення належного моніторингу та прозорості енергетичних ринків. Збір даних Агентством є без шкоди чи обмеження для права національних органів збирати додаткові дані для національних цілей.

- (18) Ефективний моніторинг ринку вимагає регулярного та своєчасного доступу до записів про операції (транзакції), а також доступу до структурних даних про потужність та використання об'єктів (установок) для виробництва (видобутку), зберігання, споживання або передачі електроенергії або природного газу. З цієї причини від учасників ринку, включно з операторами систем передачі, постачальниками, трейдерами, виробниками, брокерами та великими користувачами, які торгують оптовими енергетичними продуктами, мало б вимагатися надавати таку інформацію Агентству. Агентство може зі свого боку встановити тісні зв'язки з головними організованими торговельними майданчиками.

- (19) З метою забезпечення уніфікованих умов для імплементації положень щодо збору даних, імплементаційні повноваження мали б бути надані Комісії. Такі повноваження мали б здійснюватися відповідно до Регламенту (ЄС) № 182/2011 Європейського Парламенту і Ради від 16 лютого 2011 року, що встановлює правила і загальні принципи стосовно механізмів для контролю державами-членами здійснення Комісією імплементаційних повноважень⁽²⁾. Обов'язки щодо звітування мали б бути зведені до мінімуму та не створювати непотрібних витрат чи адміністративних тягарів для учасників ринку. Тому уніфіковані правила щодо звітування інформації мали б пройти попередній (*ex-ante*) аналіз витрат і вигод, мали б уникати подвійного звітування, та мали б враховувати рамки звітування, розроблені відповідно до іншого відповідного законодавства. Ба більше, потрібна інформація або її частини мали б збиратися від інших осіб та з існуючих джерел у тих випадках, де це можливо. У тих випадках, де учасник ринку або третя сторона, що діє від його імені, система звітування про торги, організований ринок, система торгового матчингу (підбору й спаровування заявок), або інша особа, що

⁽¹⁾ Офіційний вісник, L 211, 14.8.2009, с 1.

⁽²⁾ Офіційний вісник, L 55, 28.02.2011, с. 13.

професійно улаштовує операції (транзакції), виконала свої обов'язки зі звітування до компетентного органу відповідно до Директиви 2004/39/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 21 квітня 2004 року про ринки фінансових інструментів ⁽¹⁾ або застосовного законодавства Союзу про операції (транзакції) з деривативами, центральних контрагентів і торгіві репозиторії, її обов'язок щодо звітування мав би вважатися виконаним також і за цим Регламентом, але тільки тією мірою, якою вся інформація, що вимагається за цим Регламентом, була надана.

- (20) Важливо, щоб Комісія та Агентство тісно співпрацювали при імплементації цього Регламенту та належним чином консультувалися з Європейськими мережами операторів систем передачі для електроенергії та для газу та Європейським управлінням з цінних паперів і ринків, заснованим Регламентом (ЄС) № 1095/2010 Європейського Парламенту і Ради ⁽²⁾ (ESMA), з національними регуляторними органами, компетентними фінансовими органами та іншими органами держав-членів, такими як національні органи з питань конкуренції, а також із зацікавленими сторонами, такими як організовані торговельні майданчики (наприклад, енергетичні біржі), та учасниками ринку.

- (21) Європейський реєстр учасників ринку, заснований на національних реєстрах, мав би бути створений з метою підвищення загальної прозорості та доброчесності оптових енергетичних ринків. За один рік після створення такого реєстру, Комісія мала б оцінити, у співпраці з Агентством, з урахуванням звітів, поданих Агентством до Комісії, та з національними регуляторними органами, функціонування та корисність Європейського реєстру учасників ринку. Якщо вважатиметься належним на підставі такої оцінки, Комісія мала б розглянути можливість представлення подальших інструментів для посилення загальної

прозорості та доброчесності на оптових енергетичних ринках і забезпечення рівних умов гри в масштабах Союзу для учасників ринку.

- (22) З метою сприяння ефективному моніторингу усіх аспектів торгівлі оптовими енергетичними продуктами, Агентство мало б створити механізми для надання доступу до інформації, яку воно отримує про операції (транзакції) на оптових енергетичних ринках, іншим відповідним органам, зокрема, ESMA, національним регуляторним органам, компетентним фінансовим органам держав-членів, національним органам з питань конкуренції та іншим відповідним органам.
- (23) Агентство мало б забезпечити операційну безпеку та захист даних, які воно отримує, запобігати несанкціонованому доступу до інформації, яку зберігає Агентство, та встановити процедури для забезпечення того, що дані, які воно збирає, не використовувались би не за призначенням особами, які уповноважені на доступ до них. Агентство також мало б переконатися в тому, чи є ті органи, які мають доступ до даних, що зберігаються Агентством, здатними підтримувати однаково високий рівень безпеки та пов'язаними належними домовленостями про конфіденційність. Операційна безпека ІТ-систем, що використовуються для обробки та передачі даних, отже, також має забезпечуватися. Для запровадження ІТ-системи, що забезпечує найвищий можливий рівень конфіденційності даних, Агентство мало б заохочуватись до тісної співпраці з Європейським агентством з питань мережевої та інформаційної безпеки (ENISA). Ці правила мали б також застосовуватися до інших органів, які мають право доступу до даних для цілей цього Регламенту.
- (24) Цей Регламент поважає фундаментальні права та дотримується принципів, визнаних, зокрема, Хартією фундаментальних прав Європейського Союзу, що згадується в статті 6 Договору

⁽¹⁾ Офіційний вісник, L 145, 30.04.2004, с. 1.

⁽²⁾ Офіційний вісник, L 331, 15.12.2010, с. 84.

про Європейський Союз, а також конституційних традицій у державах-членах, і мав би застосовуватися з урахуванням права на свободу вираження та інформації, визнаного в статті 11 Хартії.

- (25) У тих випадках, де інформація не є, або більше не є, чутливою з комерційної або безпекової точки зору, Агентство мало б мати можливість робити таку інформацію доступною для учасників ринку та ширшої громадськості з метою здійснення внеску у покращення знання ринку. Така прозорість допоможе зміцнити довіру до ринку та плекати розвиток знань про функціонування оптових енергетичних ринків. Агентство мало б встановити та зробити загальнодоступними правила щодо того, як воно робитиме таку інформацію доступною у справедливий та прозорий спосіб.
- (26) Національні регуляторні органи мали б бути відповідальними за забезпечення того, щоб цей Регламент примусово виконувався в державах-членах. З цієї метою вони мали б мати необхідні повноваження з розслідування, аби дозволяти їм виконувати таке завдання ефективно. Ці повноваження мали б реалізовуватися відповідно до національного законодавства і можуть підлягати належному нагляду.
- (27) Агентство мало б забезпечити, щоб цей Регламент застосовувався в координований спосіб по всьому Союзу, взаємоузгоджено із застосуванням Директиви 2003/6/ЄС. З цієї метою, Агентство мало б оприлюднити необов'язкову настанову щодо застосування означень, викладених у цьому Регламенті у належних випадках. Така настанова мала б звертатися, серед іншого, до питання прийнятих ринкових практик. Ба більше, оскільки зловживання на ринку на оптових енергетичних ринках часто має вплив на більш ніж одну державу-члена, Агентство мало б відігравати важливу роль у забезпеченні того, щоб розслідування проводилися в ефективний та взаємоузгоджений спосіб. Щоб досягти цього, Агентство мало б мати можливість просити про співпрацю та координувати роботу слідчих груп, що складаються з представників національних регуляторних органів, яких це стосується, та, у належних випадках, інших органів, включно з національними органами з питань конкуренції.
- (28) Агентство мало б бути забезпечене належними фінансовими та людськими ресурсами для того, щоб адекватно виконувати додаткові завдання, покладені на нього за цим Регламентом. З цією метою, процедура встановлення, виконання та контролю його бюджету, викладена в статтях 23 та 24 Регламенту (ЄС) № 713/2009, мала б належно враховувати ці завдання. Бюджетний орган мав би забезпечити дотримання найкращих стандартів ефективності.
- (29) Національні регуляторні органи, компетентні фінансові органи держав-членів та, в належних випадках, національні органи з питань конкуренції мали б співпрацювати для забезпечення координованого підходу до вирішення питання зловживання на ринку на оптових енергетичних ринках, яке охоплює разом і товарні ринки, і ринки деривативів. Така співпраця мала б включати взаємний обмін інформацією щодо підозр про те, що на оптових енергетичних ринках виконуються або були виконані дії, які, ймовірно, становлять порушення цього Регламенту, Директиви 2003/6/ЄС або законодавства про конкуренцію. Ба більше, така співпраця мала б вносити лепту у взаємоузгоджений та послідовний підхід до розслідувань та судових проваджень.
- (30) Важливо, щоб обов'язок щодо дотримання професійної таємниці застосовувався до тих, хто отримує конфіденційну інформацію відповідно до цього Регламенту. Агентство, національні регуляторні органи, компетентні фінансові органи держав-членів та національні органи з питань конкуренції мали б забезпечувати конфіденційність, цілісність та захист інформації, яку вони отримують.
- (31) Важливо, щоб стягнення за порушення цього Регламенту були пропорційними, ефективними та переконливими, та відображали тяжкість порушень, шкоду, заподіяну споживачам, і потенційні вигоди

від торгівлі на основі інсайдерської інформації та маніпулювання ринком. Застосування таких стягнень мало б виконуватися відповідно до національного законодавства. Визнаючи взаємодію між торгівлею деривативними продуктами електроенергії та природного газу і торгівлею власне електроенергією та природним газом, стягнення за порушення цього Регламенту мали б відповідати стягненням, прийнятим державами-членами в рамках імплементації Директиви 2003/6/ЄС. Беручи до уваги консультацію щодо Повідомлення Комісії від 12 грудня 2010 року під назвою «Посилення режимів покарань у секторі фінансових послуг», Комісія мала б розглянути представлення пропозицій для гармонізації мінімальних стандартів для систем покарань держав-членів протягом належної часової рамки. Цей Регламент не впливає ані на національні правила щодо стандартів доказування, ані на обов'язки національних регуляторних органів та судів держав-членів встановлювати відповідні факти у справі, за умови, що такі правила та обов'язки є сумісними із загальними принципами права Союзу.

- (32) Оскільки мета цього Регламенту, а саме надання гармонізованої рамки для забезпечення прозорості та доброчесності оптових енергетичних ринків, не може бути достатньою мірою досягнута державами-членами, а отже може бути краще досягнута на рівні Союзу, Союз може прийняти заходи відповідно до принципу субсидіарності, викладеного у статті 5 Договору про Європейський Союз. Відповідно до принципу пропорційності, викладеного у зазначеній статті, цей Регламент не виходить за межі необхідного для досягнення такої мети,

ПРИЙНЯЛИ ЦЕЙ РЕГЛАМЕНТ:

Стаття 1

Предмет, сфера застосування та зв'язок з іншим законодавством Союзу

1. Цей Регламент встановлює правила, які забороняють практики зловживання, що впливають на оптові енергетичні ринки, які

взаємоузгоджуються з правилами, застосовними на фінансових ринках, та з належним функціонуванням таких оптових енергетичних ринків, тимчасом враховуючи їхні специфічні характеристики. Він передбачає моніторинг оптових енергетичних ринків Агентством з питань співробітництва енергетичних регуляторів («Агентство») у тісній співпраці з національними регуляторними органами та з урахуванням взаємодії між Схемою торгівлі викидами та оптовими енергетичними ринками.

2. Цей Регламент застосовується до торгівлі оптовими енергетичними продуктами. Статті 3 та 5 цього Регламенту не мають застосовуватися до оптових енергетичних продуктів, які є фінансовими інструментами та до яких застосовується стаття 9 Директиви 2003/6/ЄС. Цей Регламент є без шкоди чи обмеження для Директив 2003/6/ЄС та 2004/39/ЄС, а також для застосування європейського законодавства про конкуренцію до практик, що охоплюються цим Регламентом.

3. Агентство, національні регуляторні органи, ESMA, компетентні фінансові органи держав-членів та, у належних випадках, національні органи з питань конкуренції мають співпрацювати з метою забезпечення застосування координованого підходу до примусового виконання відповідних правил у тих випадках, де дії стосуються одного чи більше фінансових інструментів, до яких застосовується стаття 9 Директиви 2003/6/ЄС, а також одного чи більше оптових енергетичних продуктів, до яких застосовуються статті 3, 4 та 5 цього Регламенту.

4. Адміністративна рада Агентства має забезпечувати, щоб Агентство виконувало завдання, покладені на нього за цим Регламентом, відповідно до цього Регламенту та Регламенту (ЄС) № 713/2009.

5. Директор Агентства має консультуватися з Радою регуляторів Агентства з усіх аспектів імплементації цього Регламенту та належним чином враховувати її поради та висновки.

Стаття 2

Терміни та означення

Для цілей цього Регламенту мають застосовуватися такі терміни та означення:

- (1) «інсайдерська інформація» означає інформацію точного характеру, яку поки не було оприлюднено, яка стосується, прямо чи опосередковано, одного чи більше оптових енергетичних продуктів та яка, якби її було оприлюднено, могла б, ймовірно, значно вплинути на ціни таких оптових енергетичних продуктів.

Для цілей цього означення, термін «інформація» означає:

- (a) інформацію, яку вимагається оприлюднювати відповідно до Регламентів (ЄС) № 714/2009 та (ЄС) № 715/2009, включно з настановами та мережевими кодексами, прийнятими відповідно до таких регламентів;
- (b) інформацію, що стосується потужності та використання об'єктів для виробництва (видобутку), зберігання, споживання або передачі електроенергії чи природного газу або пов'язана з потужністю та використанням установок (об'єктів) ЗПП, включно з плановою або позаплановою недоступністю таких установок (об'єктів);
- (c) інформацію, яку вимагається розкривати відповідно до правових або регуляторних положень на рівні Союзу або на національному рівні, правил ринку та договорів або звичаїв на відповідному оптовому енергетичному ринку, тією мірою, якою ця інформація, ймовірно, матиме суттєвий ефект на ціни оптових енергетичних продуктів; та
- (d) іншу інформацію, яку розсудливий учасник ринку, ймовірно, використав би як частину основи свого рішення про вступ в операцію (транзакцію), пов'язану з оптовим енергетичним продуктом, або про видачу заявки на торгівлю ним.

Інформація має вважатися такою, що є точного характеру, якщо вона вказує на сукупність обставин, яка існує або щодо якої можна резонно очікувати, що її існування настане, або на подію, яка відбулася або щодо якої можна резонно

очікувати на те, що вона це зробить, та якщо вона є достатньо специфічною для того, аби уможливити висновок, що вимальовується про можливий ефект від такої сукупності обставин або події на ціни оптових енергетичних продуктів;

- (2) «маніпулювання ринком» означає:

(a) вступ у будь-яку операцію (транзакцію) або видачу будь-якої заявки на торгівлю оптовими енергетичними продуктами, яка:

(i) надає, або, ймовірно, надаватиме фальшиві (хибні) чи оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни;

(ii) закріплює або спробує закріпити особою або особами, що діють у співпраці, ціну одного або декількох оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, хіба що особа, яка вступила в операцію (транзакцію) або видала заявку на торгівлю, встановлює, що її причини це зробити є законними, та що така операція (транзакція) або заявка на торгівлю відповідає прийнятим ринковим практикам на оптовому енергетичному ринку, якого це стосується; або

(iii) використовує або спробує використати фіктивний пристрій або будь-яку іншу форму обману чи витівки, яка надає, або, ймовірно, надаватиме фальшиві (хибні) чи оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни;

або

(b) поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі інтернет, або будь-якими іншими засобами, яка надає, або, ймовірно, надаватиме фальшиві (хибні) чи

оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни, у тому числі поширення чуток та фальшивих (хибних) чи оманливих новин, у тих випадках, де особа, яка їх поширює, знала або повинна була б знати, що інформація була фальшивою (хибною) чи оманливою.

Коли інформація поширюється для цілей журналістики або художнього вираження, таке поширення інформації має оцінюватися з урахуванням правил, що регулюють свободу преси та свободу вираження в інших засобах масової інформації, хіба що:

- (i) ці особи здобувають, прямо чи опосередковано, переваги або прибутки від поширення інформації, про яку йдеться; або
 - (ii) розкриття або поширення здійснюється з наміром введення ринку в оману щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни;
- (3) «спроба маніпулювати ринком» означає:
- (a) вступ у будь-яку операцію (транзакцію), видачу будь-якої заявки на торгівлю чи вчинення будь-якої іншої дії, що стосується оптових енергетичних продуктів з наміром:
 - (i) надання фальшивих (хибних) або оманливих сигналів щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни;
 - (ii) закріплення ціни одного або декількох оптових енергетичних продуктів на штучному рівні, хіба що особа, яка вступила в операцію (транзакцію) або видала заявку на торгівлю, встановлює що її причини це зробити є законними, та що така операція (транзакція) або заявка на торгівлю відповідає прийнятним ринковим практикам

на оптовому енергетичному ринку, якого це стосується; або

- (iii) використання фіктивного пристрою або будь-якої іншої форми обману чи витівки, яка надає або, ймовірно, надаватиме фальшиві (хибні) чи оманливі сигнали щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни;
- або
- (b) поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі інтернет, або будь-якими іншими засобами з наміром надання фальшивих (хибних) або оманливих сигналів щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни;
- (4) «оптові енергетичні продукти» означає такі договори та деривативи, незалежно від того, де і як ними торгують:
- (a) договори на постачання електроенергії чи природного газу, у тих випадках, де доставлення є в Союзі;
 - (b) деривативи, що стосуються електроенергії або природного газу, що виробляється (видобувається), торгується або доставляється в Союзі;
 - (c) договори, що стосуються транспортування електроенергії чи природного газу в Союзі;
 - (d) деривативи, що стосуються транспортування електроенергії чи природного газу в Союзі;

Договори на постачання та розподіл електроенергії або природного газу для використання кінцевими споживачами не є оптовими енергетичними продуктами. Проте, договори на постачання та розподіл електроенергії або природного газу кінцевим споживачам з потужністю споживання, більшою за поріг, встановлений у другому абзаці пункту (5), мають розглядатися як оптові енергетичні продукти;

(5) «потужність споживання» означає споживання кінцевого споживача чи то електроенергії, чи то природного газу за повного використання виробничої потужності такого споживача. Вона охоплює все споживання таким споживачем як єдиним суб'єктом господарювання, тією мірою, якою споживання відбувається на ринках із взаємопов'язаними оптовими цінами.

Для цілей цього означення, споживання на окремих установках під контролем єдиного суб'єкта господарювання, які мають потужність споживання менше ніж 600 ГВт-год на рік, не має враховуватися тією мірою, якою ці установки не чинять спільний вплив на ціни оптового енергетичного ринку через їхнє розташування на різних відповідних географічних ринках;

(6) «оптовий енергетичний ринок» означає будь-який ринок в межах Союзу, на якому торгують оптовими енергетичними продуктами;

(7) «учасник ринку» означає будь-яку особу, в тому числі операторів систем передачі, яка вступає в операції (транзакції), включно з розміщенням заявок на торгівлю, на одному чи декількох оптових енергетичних ринках;

(8) «особа» означає будь-яку фізичну чи юридичну особу;

(9) «компетентний фінансовий орган» означає компетентний орган, призначений відповідно до процедури, викладеної в статті 11 Директиви 2003/6/ЄС;

(10) «національний регуляторний орган» означає національний регуляторний орган, призначений відповідно до частини 1 статті 35 Директиви 2009/72/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 13 липня 2009 року стосовно спільних правил для внутрішнього ринку електроенергії⁽¹⁾ або частини 1 статті 39 Директиви 2009/73/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 13 липня 2009 року

стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу⁽²⁾;

(11) «оператор системи передачі» має значення, визначене в пункті 4 статті 2 Директиви 2009/72/ЄС та в пункті 4 статті 2 Директиви 2009/73/ЄС;

(12) «материнське підприємство» означає материнське підприємство у межах значення статей 1 та 2 Сьомої Директиви Ради 83/349/ЄЕС від 13 червня 1983 року, що ґрунтується на пункті (g) частини 3 статті 54 Договору про консолідовану звітність⁽³⁾;

(13) «пов'язане підприємство» означає або дочірню компанію чи інше підприємство, в якому утримується участь, або підприємство, пов'язане з іншим підприємством відносинами у межах значення частини 1 статті 12 Директиви 83/349/ЄЕС;

(14) «розподіл природного газу» має значення, визначене в пункті (5) статті 2 Директиви 2009/73/ЄС;

(15) «розподіл електроенергії» має значення, визначене в пункті (5) статті 2 Директиви 2009/72/ЄС.

Стаття 3

Заборона інсайдерської торгівлі

1. Особам, які володіють інсайдерською інформацією у зв'язку з оптовим енергетичним продуктом, має бути заборонено:

(a) використовувати таку інформацію шляхом набуття чи збування, або шляхом намагання набути чи збутися, на власну користь або на користь третьої сторони, прямо або опосередковано, оптових енергетичних продуктів, яких така інформація стосується;

(b) розкривати таку інформацію будь-якій іншій особі, хіба що таке розкриття здійснюється у нормальному ході виконання своєї трудової, професійної діяльності або обов'язків;

(c) рекомендувати іншій особі або спонукати її, на основі інсайдерської інформації, до

⁽¹⁾ Офіційний вісник, L 211, 14.08.2009, с. 55.

⁽²⁾ Офіційний вісник, L 211, 14.08.2009, с. 94.

⁽³⁾ Офіційний вісник, L 193, 18.07.1983, с. 1.

набуття чи збування оптових енергетичних продуктів, яких така інформація стосується.

2. Заборона, викладена в частині 1, застосовується до таких осіб, які володіють інсайдерською інформацією у зв'язку з оптовим енергетичним продуктом:

- (a) членів адміністративних, керівних або наглядових органів підприємства;
- (b) осіб з утриманням вкладів в капіталі підприємства;
- (c) осіб з доступом до інформації через виконання своєї трудової, професійної діяльності або обов'язків;
- (d) осіб, які отримали таку інформацію через злочинну діяльність;
- (e) осіб, які знають або повинні були б знати, що то є інсайдерська інформація.

3. Пункти (a) та (c) частини 1 цієї статті не мають застосовуватися до операторів систем передачі під час закупівлі електроенергії або природного газу з метою забезпечення надійної та безпечної експлуатації системи згідно з їхніми обов'язками за пунктами (d) та (e) статті 12 Директиви 2009/72/ЄС або пунктами (a) та (c) частини 1 статті 13 Директиви 2009/73/ЄС.

4. Ця стаття не має застосовуватися до:

- (a) операцій (транзакцій), що проводяться на виконання обов'язку, термін виконання якого настав, набути чи збутися оптових енергетичних продуктів у тих випадках, де такий обов'язок впливає з договору, укладеного, або заявки на торгівлю, розміщеної до того, як особа, якої це стосується, вступила у володіння інсайдерською інформацією;
- (b) операцій (транзакцій), у які вступають виробники електроенергії та природного газу, оператори установок (об'єктів) зберігання природного газу або оператори установок (об'єктів) для імпорту ЗПГ, єдиною метою яких є покриття безпосередніх фізичних втрат, що виникли в результаті позапланових перебоїв в роботі, у тих випадках, де невиконання цього призвело б до того, що учасник ринку не був

би в змозі виконувати існуючі договірні обов'язки, або де така дія вживається за погодженням з оператором(-ами) систем передачі, якого(-их) це стосується, з метою забезпечення безпечної та надійної експлуатації системи. У такій ситуації, відповідна інформація, що стосується операцій (транзакцій), має бути відзвітована Агентству та національному регуляторному органу. Цей обов'язок зі звітування є без шкоди чи обмеження для обов'язку, викладеному у частині 1 статті 4;

- (c) учасників ринку, що діють відповідно до національних правил в умовах надзвичайних ситуацій, у тих випадках, де національні органи втрутилися з метою забезпечення постачання електроенергії або природного газу, а ринкові механізми були призупинені в державі-члені або його частинах. У цьому випадку орган, відповідальний за планування в умовах надзвичайних ситуацій, має забезпечити оприлюднення відповідно до статті 4.

5. У тих випадках, де особа, яка володіє інсайдерською інформацією у зв'язку з оптовим енергетичним продуктом, є юридичною особою, заборони, викладені в частині 1, мають застосовуватися також до фізичних осіб, які беруть участь у рішенні про виконання операції (транзакції) на користь юридичної особи, якої це стосується.

6. Коли інформація поширюється для цілей журналістики або художнього вираження, таке поширення інформації має оцінюватися з урахуванням правил, що регулюють свободу преси та свободу вираження в інших засобах масової інформації, хіба що:

- (a) ці особи здобувають, прямо чи опосередковано, переваги або прибутків від поширення інформації, про яку йдеться; або
- (b) розкриття або поширення здійснюється з наміром введення ринку в оману щодо пропозиції оптових енергетичних продуктів, попиту на них або їхньої ціни.

Стаття 4

Обов'язок оприлюднювати інсайдерську інформацію

1. Учасники ринку мають публічно розкривати в ефективний та своєчасний спосіб інсайдерську інформацію, якою вони володіють, стосовно господарської діяльності або установок (об'єктів), якими учасник ринку, якого це стосується, або його материнське підприємство чи пов'язане підприємство, володіє або щодо яких здійснює контроль, або за експлуатаційні питання яких такий учасник ринку або підприємство є відповідальним, повністю чи частково. Таке розкриття має включати інформацію, що стосується потужності та використання установок (об'єктів) для виробництва (видобутку), зберігання, споживання або передачі електроенергії чи природного газу або пов'язана з потужністю та використанням установок (об'єктів) ЗПП, включно з плановою чи позаплановою недоступністю таких установок (об'єктів).

2. Учасник ринку може під свою власну відповідальність винятково відкласти публічне розкриття інсайдерської інформації, щоб не завдати шкоди чи обмеження своїм законним інтересам, за умови, що такий пропуск навряд чи введе в оману громадськість та за умови, що учасник ринку здатний забезпечити конфіденційність такої інформації та не приймає рішень, пов'язаних з торгівлею оптовими енергетичними продуктами, на основі такої інформації. У такій ситуації учасник ринку має без затримки надати таку інформацію, разом з виправданням затримки публічного розкриття, Агентству та відповідному національному регуляторному органу з урахуванням частини 5 статті 8.

3. Щоразу, коли учасник ринку або особа, що працює встановлена учасником ринку або діє від його імені, розкриває інсайдерську інформацію у зв'язку з оптовим енергетичним продуктом при нормальному виконанні своєї трудової, професійної діяльності або обов'язків, як зазначено у пункті (b) частини 1 статті 3, такий учасник ринку або особа має забезпечити одночасне, повне та ефективне публічне розкриття такої інформації. У випадку ненавмисного розкриття учасник ринку має

забезпечити повне та ефективне публічне розкриття інформації в найкоротший строк після ненавмисного розкриття. Ця частина не має застосовуватися, якщо особа, яка отримала інформацію, має обов'язок щодо конфіденційності, незалежно від того, чи впливає такий обов'язок із закону, регуляторного акта, статутних документів або договору.

4. Оприлюднення інсайдерської інформації, у тому числі в агрегованій формі, відповідно до Регламенту (ЄС) № 714/2009 або (ЄС) № 715/2009, або настанов та мережевих кодексів, прийнятих відповідно до цих регламентів, становить одночасне, повне та ефективне публічне розкриття.

5. У тих випадках, де звільнення від обов'язку оприлюднювати певні дані надано оператору системи передачі, відповідно до Регламенту (ЄС) № 714/2009 або (ЄС) № 715/2009, такий оператор тим самим також звільняється від обов'язку, викладеного в частині 1 цієї статті, щодо таких даних.

6. Частини 1 та 2 є без шкоди чи обмеження для обов'язків учасників ринку за Директивами 2009/72/ЄС та 2009/73/ЄС та Регламентами (ЄС) № 714/2009 та (ЄС) № 715/2009, включно з настановами та мережевими кодексами, прийнятими відповідно до таких директив і регламентів, зокрема, щодо строків та методу оприлюднення інформації.

7. Частини 1 та 2 є без шкоди чи обмеження для права учасників ринку відкладати розкриття чутливої інформації, що стосується захисту критичної інфраструктури, передбаченої в пункті (d) статті 2 Директиви Ради 2008/114/ЄС від 08 грудня 2008 року про розпізнавання та призначення Європейських критичних інфраструктур та оцінку необхідності покращення їх захисту⁽¹⁾, якщо вона є засекреченою в їхній країні.

Стаття 5

Заборона маніпулювання ринком

Будь-яке заняття, або спроба зайнятися, маніпулюванням ринком на оптових енергетичних ринках має бути заборонена.

⁽¹⁾ Офіційний вісник, L 345, 23.12.2008, с. 75.

Стаття 6

Технічне оновлення означень інсайдерської інформації та маніпулювання ринком

1. Комісія має бути наділена повноваженнями приймати делеговані акти відповідно до статті 20 для того, щоб:

- (a) узгодити означення, викладені у пунктах (1), (2), (3) та (5) статті 2, з метою забезпечення взаємоузгодженості з іншим відповідним законодавством Союзу у сферах фінансових послуг та енергії; та
- (b) оновлювати такі означення з єдиною метою врахування майбутнього розвитку на оптових енергетичних ринках.

2. Делеговані акти, зазначені в частині 1, мають враховувати принаймні таке:

- (a) специфічне функціонування оптових енергетичних ринків, в тому числі специфічні особливості ринків електроенергії та газу і взаємодію між товарними ринками та ринками деривативів;
- (b) потенціал для маніпулювання кризь кордони, між ринками електроенергії та газу, і кризь товарні ринки та ринки деривативів;
- (c) потенційний вплив на ціни оптового енергетичного ринку від фактичного або запланованого виробництва (видобутку), споживання, використання передачі або використання потужності зберігання; та
- (d) мережеві кодекси та рамкові настанови, прийняті відповідно до Регламентів (ЄС) № 714/2009 та (ЄС) № 715/2009.

Стаття 7

Моніторинг ринків

1. Агентство має здійснювати моніторинг торговельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами з метою виявлення та запобігання торгівлі на основі інсайдерської інформації та маніпулювання ринком. Воно має збирати дані для здійснення оцінки та моніторингу оптових енергетичних ринків, як передбачено у статті 8.

2. Національні регуляторні органи мають співпрацювати на регіональному рівні та з

Агентством при проведенні моніторингу оптових енергетичних ринків, зазначеного в частині 1. З цією метою національні регуляторні органи мають мати доступ до відповідної інформації, що утримується Агентством, яку воно збрало відповідно до частини 1 цієї статті, за умови дотримання частини 2 статті 10. Національні регуляторні органи можуть також здійснювати моніторинг торговельної діяльності з оптовими енергетичними продуктами на національному рівні.

Держави-члени можуть передбачити, щоб їхній національний орган з питань конкуренції або підрозділ моніторингу ринку, створений в межах цього органу, проводив моніторинг ринку разом з національним регуляторним органом. При проведенні такого моніторингу ринку національний орган з питань конкуренції або підрозділ моніторингу ринку має мати такі ж права та обов'язки, як і національний регуляторний орган, відповідно до першого абзацу цієї частини, другого речення другого абзацу частини 3 цієї статті, другого речення частини 2 статті 4, першого речення частини 5 статті 8 та статті 16.

3. Агентство має принаймні на щорічній основі подавати Комісії звіт про свою діяльність за цим Регламентом та робити такий звіт загальнодоступним. У таких звітах Агентство має оцінювати роботу та прозорість різних категорій торговельних майданчиків і способів торгівлі та може давати рекомендації Комісії стосовно правил ринку, стандартів і процедур, які могли б покращити добросесність ринків та функціонування внутрішнього ринку. Воно може також оцінювати, чи могли б будь-які мінімальні вимоги до організованих ринків зробити внесок у посилену прозорість ринків. Звіти можуть бути поєднані зі звітом, зазначеним у частині 2 статті 11 Регламенту (ЄС) № 713/2009.

Агентство може давати рекомендації Комісії щодо записів про операції (транзакції), включно з заявками на торгівлю, які воно вважає необхідними для здійснення ефективного та результативного моніторингу оптових енергетичних ринків. Перед тим, як давати такі рекомендації, Агентство має проконсультуватися з зацікавленими сторонами, зокрема, з національними регуляторними органами, компетентними фінансовими

органами у державах-членах, національними органами з питань конкуренції та ESMA.

Всі рекомендації мали б бути зроблені доступними Європейському Парламенту, Раді та Комісії, а також громадськості.

Стаття 8

Збір даних

1. Учасники ринку або особа чи орган з перелічених у пунктах (b)–(f) частини 4 від їхнього імені має надавати Агентству записи про операції (транзакції) на оптовому енергетичному ринку, включно з заявками на торгівлю. Інформація, що підлягає звітуванню, має включати точну ідентифікацію оптових енергетичних продуктів, що були придбані та продані, погоджені ціну та обсяг, дати та час виконання, сторони операції (транзакції) та бенефіціарів операції (транзакції), а також будь-яку іншу відповідну інформацію. У той час, як загальна відповідальність покладена на учасників ринку, щойно необхідна інформація буде отримана від особи або органу з перелічених в пунктах (b)–(f) частини 4, обов'язок зі звітування учасника ринку, про якого йдеться, має вважатися таким, що виконано.

2. Комісія має, за допомогою імплементаційних актів:

- (a) складати перелік договорів і деривативів, включно з заявками на торгівлю, про які необхідно звітувати відповідно до частини 1, а також належні мінімальні (*de minimis*) пороги для звітування про операції (транзакції) в належних випадках;
- (b) приймати уніфіковані правила про звітування інформації, яка має надаватися відповідно до частини 1;
- (c) встановити строки та форму, в якій така інформація підлягає звітуванню.

Такі імплементаційні акти мають прийматися відповідно до процедури експертизи, зазначеної у частині 2 статті 21. Вони мають враховувати існуючі системи звітування.

3. Особи, зазначені у пунктах (a)–(d) частини 4, які відзвітували про операції (транзакції) відповідно до Директиви 2004/39/ЄС або застосовного

законодавства Союзу про операції (транзакції) з деривативами, центральних контрагентів і торгіві репозиторії, не мають підпадати під обов'язки з подвійного звітування у зв'язку з такими операціями (транзакціями).

Без шкоди чи обмеження для першого абзацу цієї частини, імплементаційні акти, зазначені в частині 2, можуть дозволяти організованим ринкам і системам торгового матчингу (підбору й спаровування заявок) або торгового звітування надавати Агентству записи про оптові енергетичні операції (транзакції).

4. Для цілей частини 1, інформація має надаватися:

- (a) учасником ринку;
- (b) третьою особою, що діє від імені учасника ринку;
- (c) системою торгового звітування;
- (d) організованим ринком, системою торгового матчингу (підбору й спаровування заявок) або іншою особою, що професійно улаштовує операції (транзакції);
- (e) торговим репозиторієм, зареєстрованим або визнаним відповідно до застосовного законодавства Союзу про операції (транзакції) з деривативами, центральних контрагентів та торгіві репозиторії; або
- (f) компетентним органом, який отримав таку інформацію відповідно до частини 3 статті 25 Директиви 2004/39/ЄС, або ESMA, коли він отримав таку інформацію відповідно до застосовного законодавства Союзу про операції (транзакції) з деривативами, центральних контрагентів і торгіві репозиторії.

5. Учасники ринку мають надавати Агентству та національним регуляторним органам інформацію, пов'язану з потужністю та використанням установок (об'єктів) для виробництва (видобування), зберігання, споживання або передачі електроенергії чи природного газу або пов'язану з потужністю та використанням установок (об'єктів) ЗПГ, включно з плановою чи позаплановою недоступністю таких установок (об'єктів), з метою моніторингу торгівлі на оптових енергетичних ринках. Обов'язки зі звітування для учасників ринку мають бути мінімізовані

шляхом збору необхідної інформації або її частин з існуючих джерел, де це можливо.

6. Комісія має, за допомогою імплементаційних актів:

- (a) приймати уніфіковані правила про звітування інформації, яку необхідно надавати відповідно до частини 5, та про належні порогові для такого звітування у належних випадках;
- (b) встановити строки та форму, в якій така інформація підлягає звітуванню.

Такі імплементаційні акти мають прийматися відповідно до процедури експертизи, зазначеної у частині 2 статті 21. Вони мають враховувати існуючі обов'язки зі звітування відповідно до Регламентів (ЄС) № 714/2009 та (ЄС) № 715/2009.

Стаття 9

Реєстрація учасників ринку

1. Учасники ринку, які вступають в операції (транзакції), про які необхідно звітувати Агентству відповідно до частини 1 статті 8, мають зареєструватися в національному регуляторному органі у державі-члені, в якій вони створені чи проживають, або, якщо вони не були створені чи не проживають в Союзі, — у державі-члені, в якій вони є дійовими.

Учасник ринку має реєструватися лише в одному національному регуляторному органі. Держави-члени не мають вимагати від учасника ринку, який вже зареєстрований в іншій державі-члені, реєструватися знову.

Реєстрація учасників ринку є без шкоди чи обмеження для обов'язків дотримуватися застосовних правил торгівлі та балансування.

2. Не пізніше ніж за 3 місяці після дати, коли Комісія прийме імплементаційні акти, визначені в частині 2 статті 8, національні регуляторні органи мають створити національні реєстри учасників ринку, які вони мають підтримувати в актуальному стані. Реєстр має надати кожному учаснику ринку унікальний ідентифікатор та має містити достатню інформацію для ідентифікації учасника ринку, включно з відповідними подробицями, що стосуються його номера платника податку на додану вартість, місця його створення, осіб,

відповідальних за його операції та торговельні рішення, а також кінцевого контролера чи бенефіціара торговельної діяльності такого учасника ринку.

3. Національні регуляторні органи мають передавати інформацію, що міститься в їхніх національних реєстрах, Агентству у форматі, визначеному Агентством. Агентство має, у співпраці із такими органами, визначити такий формат та має оприлюднити його до 29 червня 2012 року. На основі інформації, наданої національними регуляторними органами, Агентство має створити Європейський реєстр учасників ринку. Національні регуляторні органи та інші відповідні органи мають мати доступ до Європейського реєстру. Відповідно до статті 17 Агентство може прийняти рішення зробити Європейський реєстр або витяги з нього загальнодоступними за умови, що комерційно чутлива інформація про окремих учасників ринку не розкриватиметься.

4. Учасники ринку, зазначені в частині 1 цієї статті, мають подати реєстраційну форму до національного регуляторного органу перед вступом в операцію (транзакцію), про яку необхідно звітувати Агентству відповідно до частини 1 статті 8.

5. Учасники ринку, зазначені в частині 1, мають оперативно повідомляти національний регуляторний орган про будь-яку зміну, що відбулася щодо інформації, наданої в реєстраційній формі.

Стаття 10

Поділення інформацією між Агентством та іншими органами

1. Агентство має створити механізми для поділення інформацією, яку воно отримує відповідно до частини 1 статті 7 та статті 8, із національними регуляторними органами, компетентними фінансовими органами держав-членів, національними органами з питань конкуренції, ESMA та іншими відповідними органами. Перед створенням таких механізмів Агентство має проконсультуватися з такими органами.

2. Агентство має надавати доступ до механізмів, зазначених у частині 1, лише тим органам, які створили системи, що надають

можливість Агентству відповідати вимогам частини 1 статті 12.

3. Торгові репозиторії, зареєстровані або визнані відповідно до застосовного законодавства Союзу про операції (транзакції) з деривативами, центральних контрагентів і торгові репозиторії, мають робити відповідну інформацію щодо оптових енергетичних продуктів та деривативів щодо квот на викиди, що зібрана ними, доступною Агентству.

ESMA має передавати Агентству звіти про операції (транзакції) з оптовими енергетичними продуктами, отримані відповідно до частини 3 статті 25 Директиви 2004/39/ЄС та відповідно до застосовного законодавства Союзу про операції (транзакції) з деривативами, центральних контрагентів і торгові репозиторії. Компетентні органи, що отримують звіти про операції (транзакції) з оптовими енергетичними продуктами, отримані відповідно до частини 3 статті 25 Директиви 2004/39/ЄС, мають передавати такі звіти Агентству.

Агентство та органи, відповідальні за нагляд за торгівлею квотами на викиди або деривативами, пов'язаними з квотами на викиди, мають співпрацювати одне з одним та створити належні механізми для надання Агентству доступу до записів про операції (транзакції) з такими квотами та деривативами у тих випадках, де такі органи збирають інформацію про такі операції (транзакції).

Стаття 11

Захист даних

Цей Регламент має бути без шкоди чи обмеження для обов'язків держав-членів, що стосуються їхньої обробки персональних даних за Директивою 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 24 жовтня 1995 року про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільний рух таких даних ⁽¹⁾ або обов'язків Агентства під час виконання своїх завдань, пов'язаних з обробкою ним персональних даних відповідно до Регламенту (ЄС) № 45/2001 Європейського Парламенту і Ради від 18 грудня 2000 року про захист фізичних осіб у зв'язку з обробкою

персональних даних установами та органами Співтовариства і про вільний рух таких даних ⁽²⁾.

Стаття 12

Операційна надійність

1. Агентство має забезпечувати конфіденційність, цілісність та захист інформації, отриманої відповідно до частини 2 статті 4 та статей 8 та 10. Агентство має вживати всіх необхідних заходів для запобігання будь-якому використанню не за призначенням, та несанкціонованому доступу до, інформації, що зберігається в його системах.

Національні регуляторні органи, компетентні фінансові органи держав-членів, національні органи з питань конкуренції, ESMA та інші відповідні органи мають забезпечувати конфіденційність, цілісність та захист інформації, яку вони отримують відповідно до частини 2 статті 4, частини 2 статті 7 або частини 5 статті 8 чи статті 10, та мають вживати заходів для запобігання будь-якому використанню не за призначенням такої інформації.

Агентство має визначати джерела операційного ризику та мінімізувати їх через розробку відповідних систем, заходів контролю та процедур.

2. За умови дотримання статті 17, Агентство може прийняти рішення зробити загальнодоступними частини інформації, якою воно володіє, за умови, що комерційно чутлива інформація про окремих учасників ринку, або окремі операції (транзакції), або окремі торговельні майданчики не розкриватиметься та не може бути виведена на їх основі.

Агентство має зробити свою комерційно нечутливу базу даних про торгівлю доступною для наукових цілей, за умови дотримання вимог щодо конфіденційності.

Інформація має оприлюднюватися або робитися доступною в інтересах підвищення прозорості оптових енергетичних ринків та за умови, що це навряд чи створюватиме будь-яке спотворення конкуренції на таких енергетичних ринках.

⁽¹⁾ Офіційний вісник, L 281, 23.11.1995, с. 31.

⁽²⁾ Офіційний вісник, L 8, 12.01.2001, с. 1.

Агентство має поширювати інформацію у справедливий спосіб відповідно до прозорих правил, які воно має сформулювати та зробити загальнодоступними.

Стаття 13

Імплементация заборон проти зловживань на ринку

1. Національні регуляторні органи мають забезпечити, аби заборони, визначені у статтях 3 та 5, та обов'язок, визначений у статті 4, застосовувалися.

Кожна держава-член має забезпечити, щоб її національні регуляторні органи мали повноваження на проведення розслідувань і примусове виконання, необхідні для реалізації такої функції, до 29 червня 2013 року. Такі повноваження мають реалізовуватися в пропорційний спосіб.

Такі повноваження можуть реалізовуватися:

- (a) безпосередньо;
- (b) у співпраці з іншими органами; або
- (c) шляхом звернення до компетентних органів правосуддя.

У належних випадках, національні регуляторні органи можуть реалізовувати свої повноваження на проведення розслідувань у співпраці з організованими ринками, системами торгового матчнгу (підбору й спаровування заявок) або іншими особами, що професійно улаштовують операції (транзакції), зазначеними в пункті (d) частини 4 статті 8.

2. Повноваження на проведення розслідувань та примусове виконання, зазначені в частині 1, мають обмежуватися метою розслідування. Вони мають реалізовуватися відповідно до національного законодавства та включати право:

- (a) мати доступ до будь-якого відповідного документа в будь-якій формі, та отримувати його копію;
- (b) вимагати інформацію від будь-якої відповідної особи, у тому числі від тих, хто послідовно залучений до передачі заявок або проведення операцій, яких це стосується, а

також від їхніх начальників, та, за необхідності, право викликати та заслуховувати будь-яку таку особу або начальника;

- (c) проводити перевірки на місці;
- (d) вимагати існуючі телефонні записи та існуючі записи трафіку даних;
- (e) вимагати припинення будь-якої практики, що суперечить цьому Регламенту або делегованим актам чи імплементаційним актам, прийнятим на його основі;
- (f) просити суд заморозити або арештувати активи;
- (g) просити суд або будь-який компетентний орган накласти тимчасову заборону на професійну діяльність.

Стаття 14

Право на апеляцію

Держави-члени мають забезпечити, щоб існували придатні механізми на національному рівні, за якими сторона, яка зазнала впливу від рішення регуляторного органу, мала право на апеляцію до органу, незалежному від залучених сторін та від будь-якого уряду.

Стаття 15

Обов'язки осіб, що професійно улаштовують операції (транзакції)

Будь-яка особа, що професійно улаштовує операції (транзакції) з оптовими енергетичними продуктами, яка резонно підозрює, що операція (транзакція) могла б порушити статтю 3 або 5, має повідомити національний регуляторний орган без подальшої затримки.

Особи, що професійно улаштовують операції (транзакції) з оптовими енергетичними продуктами, мають створити та підтримувати ефективні механізми та процедури для розпізнавання порушень статті 3 або 5.

Стаття 16

Співпраця на рівні Союзу та на національному рівні

1. Агентство має мати на меті забезпечення того, щоб національні регуляторні

органи виконували свої завдання за цим Регламентом у координований та послідовний спосіб.

Агентство має оприлюднювати необов'язкові рекомендації щодо застосування означень, викладених у статті 2, у належних випадках.

Національні регуляторні органи мають співпрацювати з Агентством та одне з одним, у тому числі на регіональному рівні, з метою виконання своїх обов'язків відповідно до цього Регламенту.

Національні регуляторні органи, компетентні фінансові органи та національний орган з питань конкуренції в державі-члені можуть встановлювати належні форми співпраці з тим, щоб забезпечити ефективне та результативне розслідування та примусове виконання, і щоб вносити лепту у взаємоузгоджений та послідовний підхід до розслідування, судового провадження та до примусового виконання цього Регламенту і відповідного законодавства з питань фінансів та конкуренції.

2. Національні регуляторні органи мають без затримки інформувати Агентство у якомога конкретніший спосіб у тих випадках, де вони мають резонні підстави підозрювати, що дії у порушення цього Регламенту, вчиняються чи були вчинені або в цій державі-члені, або в іншій державі-члені.

У тих випадках, де національний регуляторний орган підозрює, що дії, які впливають на оптові енергетичні ринки або ціну оптових енергетичних продуктів в такій державі-члені, вчиняються в іншій державі-члені, він може просити Агентство вжити заходів відповідно до частини 4 цієї статті, а якщо такі дії впливають на фінансові інструменти, що підпадають під дію статті 9 Директиви 2003/6/ЄС, — відповідно до частини 3 цієї статті.

3. З метою забезпечення координованого та послідовного підходу до зловживань на ринку на оптових енергетичних ринках:

(а) національні регуляторні органи мають інформувати компетентний фінансовий орган їхньої держави-члена й Агентство у тих випадках, де вони мають резонні підстави підозрювати, що на оптових енергетичних ринках вчиняються чи були вчинені дії, які становлять зловживання на ринку у межах

значення Директиви 2003/6/ЄС та які впливають на фінансові інструменти, що підпадають під статтю 9 зазначеної Директиви. Для таких цілей, національні регуляторні органи можуть встановлювати належні форми співпраці з компетентним фінансовим органом у їхній державі-члені;

(b) Агентство має інформувати ESMA та компетентний фінансовий орган у тих випадках, де воно має резонні підстави підозрювати, що на оптових енергетичних ринках вчиняються чи були вчинені дії, які становлять зловживання на ринку у межах значення Директиви 2003/6/ЄС та які впливають на фінансові інструменти, що підпадають під статтю 9 зазначеної Директиви;

(c) компетентний фінансовий орган держави-члена має інформувати ESMA та Агентство у тих випадках, де він має резонні підстави підозрювати, що дії у порушення статті 3 та 5 вчиняються або були вчинені на оптових енергетичних ринках в іншій державі-члені;

(d) національні регуляторні органи мають інформувати національний орган з питань конкуренції своєї держави-члена, Комісію та Агентство у тих випадках, де вони мають резонні підстави підозрювати, що на оптовому енергетичному ринку вчиняються чи були вчинені дії, які, ймовірно, становлять порушення законодавства з питань конкуренції.

4. З метою виконання своїх функцій відповідно до частини 1, у тих випадках, де, між іншим, на основі первинних оцінок або аналізу, Агентство підозрює, що мало місце порушення цього Регламенту, воно має мати повноваження:

(a) просити в одного чи більше національних регуляторних органів надати будь-якої інформації, пов'язаної з підозрюваним порушенням;

(b) просити в одного чи більше національних регуляторних органів розпочати розслідування підозрюваного порушення та вжити належних дій для усунення будь-якого виявленого порушення. Будь-яке рішення щодо належних дій, що мають бути вжиті для усунення будь-якого виявленого порушення, має бути відповідальністю національного регуляторного органу, якого це стосується;

(с) у тих випадках, де воно вважає, що можливе порушення має, або мало, транскордонний вплив, створити та координувати роботу слідчої групи, що складається з представників національних регуляторних органів, яких це стосується, для розслідування того, чи було порушено цей Регламент і в якій державі-члені порушення мало місце. У належних випадках, Агентство може також просити про участь представників компетентного фінансового органу або іншого відповідного органу однієї чи більше держав-членів у слідчій групі.

5. Національний регуляторний орган, який отримує прохання про інформацію відповідно до пункту (а) частини 4 або прохання розпочати розслідування підозрюваного порушення відповідно до пункту (б) частини 4, має негайно вжити необхідних заходів для того, щоб задовольнити це прохання. Якщо такий національний регуляторний орган не в змозі надати необхідну інформацію негайно, він має без подальшої затримки повідомити Агентство про причини.

Шляхом відступу від положень першого абзацу, національний регуляторний орган може відмовитись діяти на задоволення прохання у тих випадках, де:

- (а) задоволення може несприятливо вплинути на суверенітет або безпеку держави-члена, якій воно адресоване;
- (б) судові провадження вже були розпочаті щодо тих самих дій і проти тих самих осіб перед органами держави-члена, якій воно адресоване; або
- (с) остаточне судове рішення вже було винесено у зв'язку з такими особами за ті самі дії у державі-члені, якій воно адресоване.

У будь-якому такому випадку національний регуляторний орган має відповідно повідомити Агентство, надавши якомога докладнішу інформацію про такі провадження або судове рішення.

Національні регуляторні органи мають брати участь у слідчій групі, скликаній відповідно до пункту (с) частини 4, надаючи всю необхідну допомогу. Слідча група має підлягати координуванню Агентством.

6. Останнє речення частини 1 статті 15 Регламенту (ЄС) № 713/2009 не має застосовуватися до Агентства під час виконання ним своїх завдань за цим Регламентом.

Стаття 17

Професійна таємниця

1. Будь-яка конфіденційна інформація, яку отримують, якою обмінюються або яку передають відповідно до цього Регламенту, має підпадати під дію умов щодо дотримання професійної таємниці, викладених в частинах 2, 3 та 4.

2. Обов'язок щодо дотримання професійної таємниці має застосовуватися до:

- (а) осіб, які працюють або які працювали на Агентство;
- (б) аудиторів та експертів, які отримували інструкції від Агентства;
- (с) осіб, які працюють або які працювали на національні регуляторні органи або інші відповідні органи;
- (д) аудиторів та експертів, які отримували інструкції від національних регуляторних органів або інших відповідних органів, що отримують конфіденційну інформацію відповідно до цього Регламенту.

3. Конфіденційна інформація, отримана особами, зазначеними в частині 2, в ході виконання їхніх обов'язків, не може бути розголошена будь-якій іншій особі чи органу, окрім як в узагальненій чи агрегованій формі, такій щоб окремого учасника ринку або торговельний майданчик не можна було б ідентифікувати, без шкоди чи обмеження для випадків, передбачених кримінальним законодавством, інших положень цього Регламенту або іншого відповідного законодавства Союзу.

4. Без шкоди чи обмеження для випадків, передбачених кримінальним законодавством, Агентство, національні регуляторні органи,

компетентні фінансові органи держав-членів, ESMA, органи або особи, які отримують конфіденційну інформацію відповідно до цього Регламенту, можуть використовувати її лише для виконання своїх обов'язків та для реалізації своїх функцій. Інші органи, підрозділи або особи можуть використовувати таку інформацію з метою, для якої вона була їм надана або в контексті адміністративних або судових проваджень, конкретно пов'язаних з виконанням таких функцій. Орган, який отримує інформацію, може використовувати її для інших цілей, за умови, що Агентство, національні регуляторні органи, компетентні фінансові органи держав-членів, ESMA, органи або особи, які передають інформацію, згоджуються на це.

5. Ця стаття не має перешкоджати органу в державі-члені обмінюватися конфіденційною інформацією або передавати її, відповідно до національного законодавства, за умови, що вона не була отримана від органу іншої держави-члена або від Агентства відповідно до цього Регламенту.

Стаття 18

Стягнення

Держави-члени мають встановити правила стосовно стягнень, застосованих у разі порушень цього Регламенту, та мають вживати всіх заходів, необхідних для забезпечення того, щоб вони були впроваджені. Передбачені стягнення повинні бути ефективними, переконливими та пропорційними, відображаючи характер, тривалість та серйозність порушення, шкоду, заподіяну споживачам, і потенційні вигоди від торгівлі на основі інсайдерської інформації та маніпулювання ринком.

Держави-члени мають повідомити такі положення Комісії щонайпізніше 29 червня 2013 року та мають повідомляти її без затримки про будь-яку подальшу зміну, що впливатиме на них.

Держави-члени мають передбачити, щоб національний регуляторний орган міг розкривати громадськості заходи або стягнення, що застосовуються за порушення цього Регламенту, хіба що таке розкриття завдало б непропорційної шкоди причетним сторонам.

Стаття 19

Міжнародні відносини

Тією мірою, якою це необхідно для досягнення цілей, визначених у цьому Регламенті, та без шкоди чи обмеження для відповідних компетенцій держав-членів та установ Союзу, включно з Європейською службою зовнішніх справ, Агентство може розвивати контакти та вступати в адміністративні домовленості з наглядовими органами, міжнародними організаціями та адміністраціями третіх країн, зокрема з тими, що мають вплив на енергетичний оптовий ринок Союзу, з метою сприяння гармонізації регуляторної рамки. Такі домовленості ані не мають створювати юридичних обов'язків стосовно Союзу та його держав-членів, ані не мають перешкоджати державам-членам та їхнім компетентним органам укладати двосторонні або багатосторонні домовленості з такими наглядовими органами, міжнародними організаціями та адміністраціями третіх країн.

Стаття 20

Реалізація делегування

1. Повноваження приймати делеговані акти надаються Комісії відповідно до умов, викладених у цій статті.

2. Повноваження приймати делеговані акти, зазначені у статті 6, мають бути надані Комісії строком на 5 років, починаючи з 28 грудня 2011 року. Комісія має скласти звіт стосовно делегування повноважень не пізніше ніж за 9 місяців до закінчення 5-річного періоду. Делегування повноважень має автоматично продовжуватися на періоди ідентичної тривалості, хіба що Європейський Парламент або Рада виступить проти такого продовження не пізніше ніж за 3 місяці до закінчення кожного періоду.

3. Делегування повноважень, зазначених у статті 6, може бути відкликано в будь-який час Європейським Парламентом або Радою. Рішення про відкликання має припинити делегування повноважень, зазначених у такому рішенні. Воно має набути чинності наступного дня після публікації рішення в *Офіційному віснику Європейського Союзу* або на пізнішу дату, зазначену в ньому. Воно не має впливати на

чинність будь-яких делегованих актів, що вже є в силі.

4. Щойно вона прийме делегований акт, Комісія має повідомити його одночасно Європейському Парламенту і Раді.

5. Делегований акт, прийнятий відповідно до статті 6, має вступити в силу лише за умови, якщо жодних заперечень не було висловлено або Європейським Парламентом або Радою протягом строку у 2 місяці з моменту повідомлення про цей акт Європейському Парламенту і Раді, або якщо, до закінчення цього періоду, Європейський Парламент і Рада обидва повідомили Комісію про те, що вони не заперечуватимуть. Такий строк має бути продовжений на 2 місяці за ініціативою Європейського Парламенту або Ради.

Стаття 21

Процедура комітету

1. Комісії має допомагати комітет. Такий комітет має бути комітетом у значенні Регламенту (ЄС) № 182/2011.

2. У тих випадках, де зроблено посилання на цю частину, має застосовуватися стаття 5 Регламенту (ЄС) № 182/2011.

Стаття 22

Вступ у силу

Цей Регламент має вступити в силу на 20-й день після його опублікування в *Офіційному віснику Європейського Союзу*.

Частина 1, перший абзац частини 3 та частини 4 та 5 статті 8 мають застосовуватися через 6 місяців після дати, на яку Комісія прийматиме відповідні імплементаційні акти, зазначені у частинах 2 та 6 зазначеної статті.

Цей Регламент має бути обов'язковим у повному обсязі та підлягати прямому застосуванню в усіх державах-членах.

Вчинено у Страсбурзі 25 жовтня 2011 року.

За Європейський Парламент

Голова

Є. БУЗЕК

За Раду

Голова

М. ДОВГЕЛЕВИЧ

ЗАЯВА КОМІСІЇ

Комісія вважає, що пороги для звітування про операції (транзакції) в розумінні пункту (а) частини 2 статті 8 та інформації в розумінні пункту (а) частини 6 статті 8 не можуть бути встановлені через імплементаційні акти.

У тих випадках, де це потрібно, Комісія висуне законодавчу пропозицію щодо встановлення таких порогів.

ЗАЯВА РАДИ

Законодавець ЄС поклав на Комісію імплементаційні повноваження відповідно до статті 291 ДФЄС щодо заходів, передбачених статтею 8. Вони є юридично обов'язковими для Комісії незважаючи на заяву, зроблену нею стосовно пункту (а) частини 2 статті 8 та пункту (а) частини 6 статті 8.